

Ontwikkeling van de zorgbehoefte van de Zusters van het Heilig Hart

De feitelijke situatie per 1 december 2000
en een prognose tot en met het jaar 2015

Memorandum 319b

januari 2001

Samengesteld door
dr. Ton Bernts
Jolanda Massaar-Remmerswaal

KASKI
beleidsonderzoek
naar godsdienst en levensbeschouwing

Toernooiveld 5
6525 ED Nijmegen
Postbus 6656
6503 GD Nijmegen

tel. 024 - 365 35 31
fax 024 - 365 34 85
www.kaski.kun.nl
info@kaski.kun.nl

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Ontwikkelingen in leeftijdsopbouw	3
3.	Ontwikkelingen in zorgbehoefte	4
4.	Conclusies	6

1. Inleiding

Het KASKI is verzocht een geactualiseerde prognose te maken van de zorgbehoefte van de leden van de congregatie van de Zusters van het Heilig Hart te Rosmalen. De Zusters wonen momenteel in het kloosterverzorgingshuis Huize Henricus te Wamel, in het Bernadetteklooster te Rosmalen, en voor het overige zelfstandig.

Om inzicht te krijgen in de voor de nabije toekomst benodigde woon- en verzorgingscapaciteit is het KASKI verzocht een prognose te maken van het aantal zusters tot het jaar 2015, alsmede van hun zorgbehoefte.

Het aantal zusters per 1 december 2000 bedroeg 133. De prognose zal gezien dit relatief kleine aantal een aanzienlijke betrouwbaarheidsmarge hebben. Met name de trend in de cijfers is dan ook belangrijk.

Het memorandum is als volgt opgebouwd. Paragraaf 2 geeft de leeftijdsopbouw van de zusters, per 1 december 2000 weer. De gegevens daartoe zijn verstrekt door de congregatie. Op basis hiervan wordt een prognose van de leeftijdsopbouw gegeven voor de komende 15 jaar.

Op basis van de geprognosticeerde leeftijdsopbouw is vervolgens een prognose gemaakt van de ontwikkeling in de zorgbehoefte. Als zorgbehoefte is gedefinieerd de indicatie voor verzorgingshuis of voor verpleeghuis. Het indiceren is een objectieve maat voor zorgbehoefte, maar hangt ook af van maatschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot en de mogelijkheden voor zelfstandig blijven wonen. De prognose in de zorgbehoefte is weergegeven in paragraaf 3.

In paragraaf 4 worden enkele conclusies geformuleerd.

2. Ontwikkelingen in leeftijdsopbouw

De feitelijke leeftijdsopbouw per 1 december 2000 van de Zusters van het Heilig Hart is weergegeven in de tabel 2.1 . De tabel geeft tevens, op basis van deze feitelijke leeftijdsopbouw en de geslachts- en leeftijdsspecifieke overlevingstafels per 1993-1997 van het CBS, een prognose van het aantal Zusters van het Heilig Hart, tot en met het jaar 2015.

Tabel 2.1 - Het aantal Zusters van het Heilig Hart per 1 december 2000 (feitelijk) en per 1 december voor de jaren 2005, 2010 en 2015 (prognose)

per 1 dec.	jonger dan 65 jaar	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80 - 84	85 - 89	90 jaar en ouder	totaal
2000	9	11	26	28	23	20	16	133
2005	0	8	10	23	21	14	12	88
2010	0	0	8	8	18	13	8	55
2015	0	0	0	7	7	11	6	31

Uit de tabel blijkt dat over vijf jaar het aantal zusters circa 66% bedraagt van het huidige aantal, over tien jaar 41%, en over 15 jaar, in 2015, circa 23%.

De leeftijdsopbouw zal zich de komende jaren sterk wijzigen. Op 1 december 2000 was 44% van alle zusters 80 jaar of ouder; dit percentage hoogbejaarde zusters zal de komende jaren stijgen tot 53% hoogbejaarde zusters in 2005, 71% hoogbejaarde zusters in 2010 en 77% in 2015.

3. Ontwikkelingen in de zorgbehoefte

In deze paragraaf wordt een beschrijving alsmede prognose gegeven van de zorgbehoefte van de Zusters van het Heilig Hart. Als zorgbehoefte is gedefinieerd de indicatie voor verzorgingshuis of voor verpleeghuis. Hierbij zijn de twee zusters met een speciale indicatie alsmede één zuster met een indicatie voor psychiatrie gerekend tot de groep met een indicatie verpleeghuiszorg.

Op basis van de relatie tussen leeftijd en zorgbehoefte laat zich een prognose maken van de zorgbehoefte. Dit gebeurt op dezelfde wijze als in eerdere memoranda van het KASKI met betrekking tot de verzorgingsbehoefte van religieuzen. De methode gaat als volgt: de huidige verdeling van de zorgbehoefte naar leeftijd wordt constant gehouden. Vervolgens wordt op basis van de prognoses van de leeftijdsopbouw zoals weergegeven in de vorige paragraaf, de huidige verdeling van de zorgbehoefte naar leeftijd geprojecteerd op de toekomst.

In tabel 3.1 is de huidige zorgbehoefte (indicatiestelling) naar leeftijdsgroep weergegeven.

Tabel 3.1 - Indicatiestelling van de Zusters van het Heilig Hart naar leeftijd, per 1 december 2000 (absoluut)

	indicatie verpleeghuis*	indicatie verzorgingshuis	geen indicatie
jonger dan 65 jaar	1	0	8
65-69 jaar	0	0	11
70-74 jaar	1	0	25
75-79 jaar	1	3	24
80-84 jaar	2	10	11
85-89 jaar	3	15	2
90 jaar en ouder	3	12	1
totaal	11	40	82

* inclusief twee zusters met een speciale indicatie en één zuster met een indicatie voor psychiatrie.

De tabel laat zien dat per 1 december 2000, 11 (8%) van de 133 zusters verpleeghuisgeïndiceerd zijn. Een indicatie voor verzorgingshuis hebben 40 zusters (30%). Bijna tweederde van de zusters is niet geïndiceerd. Driekwart van de hoogbejaarde zusters (80 jaar en ouder) is geïndiceerd.

De ontwikkelingen van de zorgbehoefte van de Zusters van het Heilig Hart in de komende 15 jaar is weergegeven in tabel 3.2 .

Tabel 3.2. -De indicatie van de Zusters van het Heilig Hart per 1 december 2000 (feitelijk) en per 1 december voor de jaren 2005, 2010 en 2015 (prognose).

per 1 dec.	opname in verpleeghuis		opname in verzorgingshuis		geen indicatie		totaal	
	aantal	in %	aantal	in %	aantal	in %	aantal	in %
2000	11	8,3	40	30,1	82	61,7	133	100
2005	7	8,0	31	35,2	50	56,8	88	100
2010	5	9,1	25	45,5	25	45,5	55	100
2015	4	12,9	17	54,8	10	32,3	31	100

Uit tabel 3.2 blijkt dat het aantal geïndiceerde zusters in de komende jaren verder zal afnemen van 51 zusters per 1 december 2000 tot 38 geïndiceerde zusters in 2005, 30 zusters in 2010 en 21 zusters in 2015. De verhouding verpleeghuisindicatie versus verzorgingshuisindicatie blijft daarbij nagenoeg constant. Het aantal zusters met een verzorgingshuisindicatie is ongeveer vier maal zo groot als het aantal zusters met een verpleeghuisindicatie.

Tegenover deze langzame teruggang in het aantal zusters met een geïndiceerde zorgbehoefte staat een zeer snelle teruggang van het aantal zusters zonder indicatie. Over tien jaar is dit nog geen derde van het huidige aantal.

Een en ander betekent dat het aandeel zusters met een geïndiceerde zorgbehoefte sterk zal stijgen, van 38% in 2000 naar uiteindelijk 68% in 2015.

4. Conclusies

Het beroep van de Zusters van het Heilig Hart op de verpleeg- en verzorgingscapaciteit zal in de komende jaren langzaam teruglopen. Per 1 december 2000 waren 51 van de in totaal 133 zusters geïndiceerd, per 1 december 2005 zijn dit nog 38 zusters. Dit is circa driekwart van het huidige aantal geïndiceerden. De teruggang is iets groter bij de verpleeghuis-geïndiceerden. De komende vijf jaar komen er gemiddeld per jaar 2 tot 3 plaatsen vrij.

Bezien we de jaren daarna, dan neemt het aantal geïndiceerde zusters verder af naar 30 zusters in 2010 en 21 zusters in 2015.

De teruggang in het aantal zusters met een geïndiceerde zorgbehoefte geschiedt relatief langzaam. De reden hiervoor is gelegen in de ontwikkeling van de leeftijdsopbouw. Aan de ene kant neemt het aantal zusters af en daalt daardoor de behoefte van de zorgvoorzieningen, aan de andere kant neemt het aandeel hoogbejaarde zusters van 80 jaar of ouder sterk toe en stijgt daarmee het beroep op de zorgvoorzieningen. Deze twee ontwikkelingen tezamen leiden ertoe dat de behoefte aan zorgvoorzieningen relatief langzaam daalt.

